

Insolvence v ČR

Obecně k insolvenční v ČR

Úpadek

Způsoby řešení úpadku

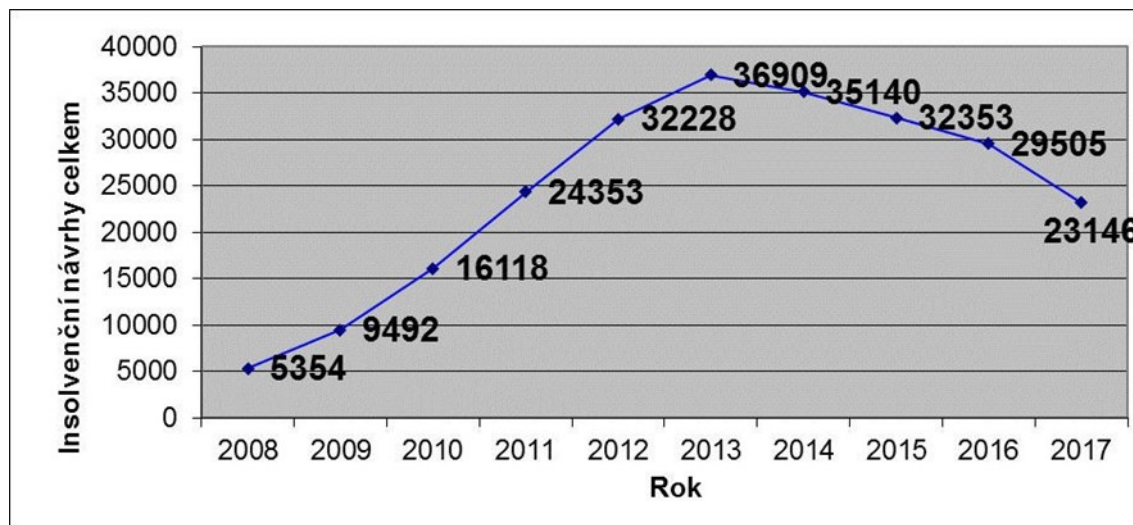
Fáze insolvenčního řízení

Věřitelé a jejich nároky v insolvenčním řízení

Počet insolvenčních návrhů

Pozitivní vývoj ekonomiky se odráží v poklesu insolvenčních návrhů jak u firem, tak u spotřebitelů. Klesající trend je zesilující. Zatímco pokles insolvenčních návrhů u firem činil v roce 2015 proti roku 2014 15,7 % a u fyzických osob 7 %, v roce 2016/2015 to bylo u firem již 18,8 % a u spotřebitelů 8,4 %. V roce 2017/2016 je to u firem již 26,05% a u spotřebitelů 21,15%

Zdroj: Insolvenční rejstřík, Creditreform

Insolvenční návrh v ČR

Měsíc	2015			2016			2017		
	Celkem	Firmy	Fyzické osoby vč. nepodnikajících živnostníků	Celkem	Firmy	Fyzické osoby vč. nepodnikajících živnostníků	Celkem	Firmy	Fyzické osoby vč. nepodnikajících živnostníků
1	2353	264	2095	2119	219	1900	1989	160	1829
2	2831	261	2570	2707	225	2482	2214	179	2035
3	3282	332	2950	2680	226	2454	2685	175	2510
4	2918	280	2644	2706	208	2498	2110	175	1935
5	2679	244	2435	2827	225	2602	2354	179	2175
6	3025	272	2753	2575	193	2382	3494	273	3221
7	2606	250	2356	2114	169	1945	646	100	546
8	2234	218	2016	2431	199	2232	1194	110	1084
9	2445	190	2255	2314	214	2100	1322	94	1228
10	2741	250	2491	2259	184	2075	1721	152	1569
11	2599	208	2391	2463	198	2265	1766	105	1661
12	2640	235	2405	2310	178	2132	1651	101	1550
celkem	32353	3004	29349	29505	2438	27067	23146	1803	21343

Zdroj: Insolvenční rejstřík, Creditreform

Insolvence dle regionů

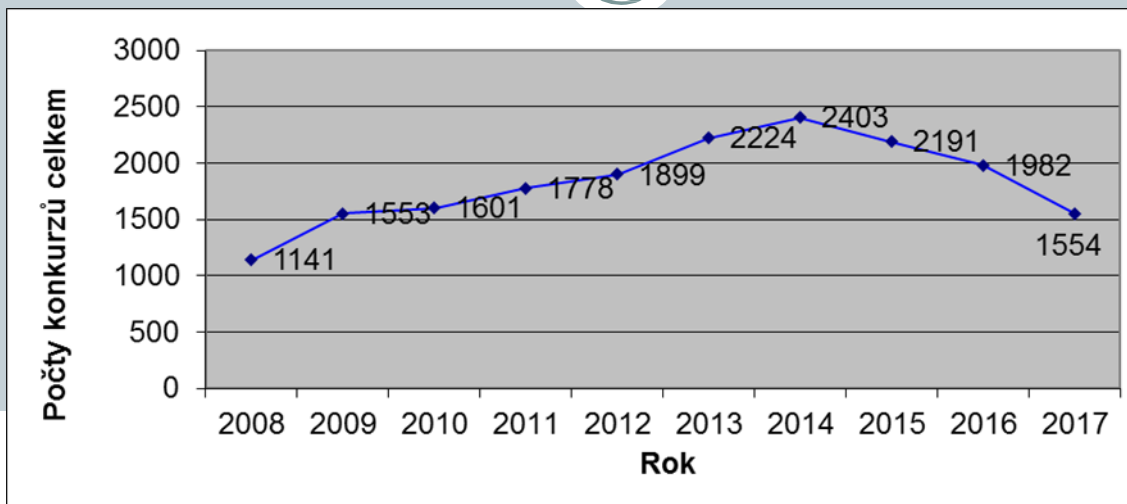
Zdroj: Creditreform, jedná se o počty IN očištěné o nepodnikající živnostníky

Kraj	počet firem v INSOLV 2016	počet firem v INSOLV 2017	registrované firmy 2016	registrované firmy 2017	insolvence na 1000 registrovaných firem 2016	insolvence na 1000 registrovaných firem 2017
Hlavní město Praha	649	499	583908	601243	1,11	0,83
Jihomoravský	317	243	307994	313290	1,03	0,78
Moravskoslezský	199	144	251312	253641	0,79	0,57
Plzeňský	72	77	144076	145389	0,5	0,53
Jihočeský	107	80	163101	164662	0,66	0,49
Pardubický	78	54	118520	119831	0,66	0,45
Ústecký	103	72	174111	174601	0,59	0,41
Karlovarský	52	29	75681	75644	0,69	0,38
Královohradecký	73	52	137380	138726	0,53	0,37
Olomoucký	94	52	140123	141758	0,67	0,37
Vysočina	60	40	111420	112726	0,54	0,35
Zlínský	85	50	140669	142015	0,6	0,35
Středočeský	160	113	328793	334497	0,49	0,34
Liberecký	68	39	116358	117539	0,58	0,33

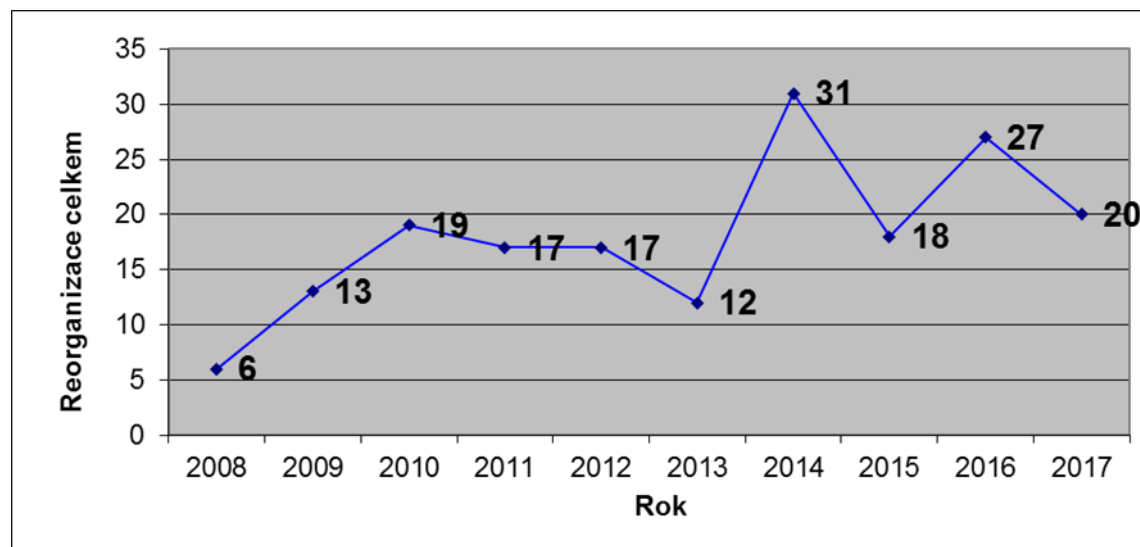
Počet prohlášených konkurzů a reorganizací

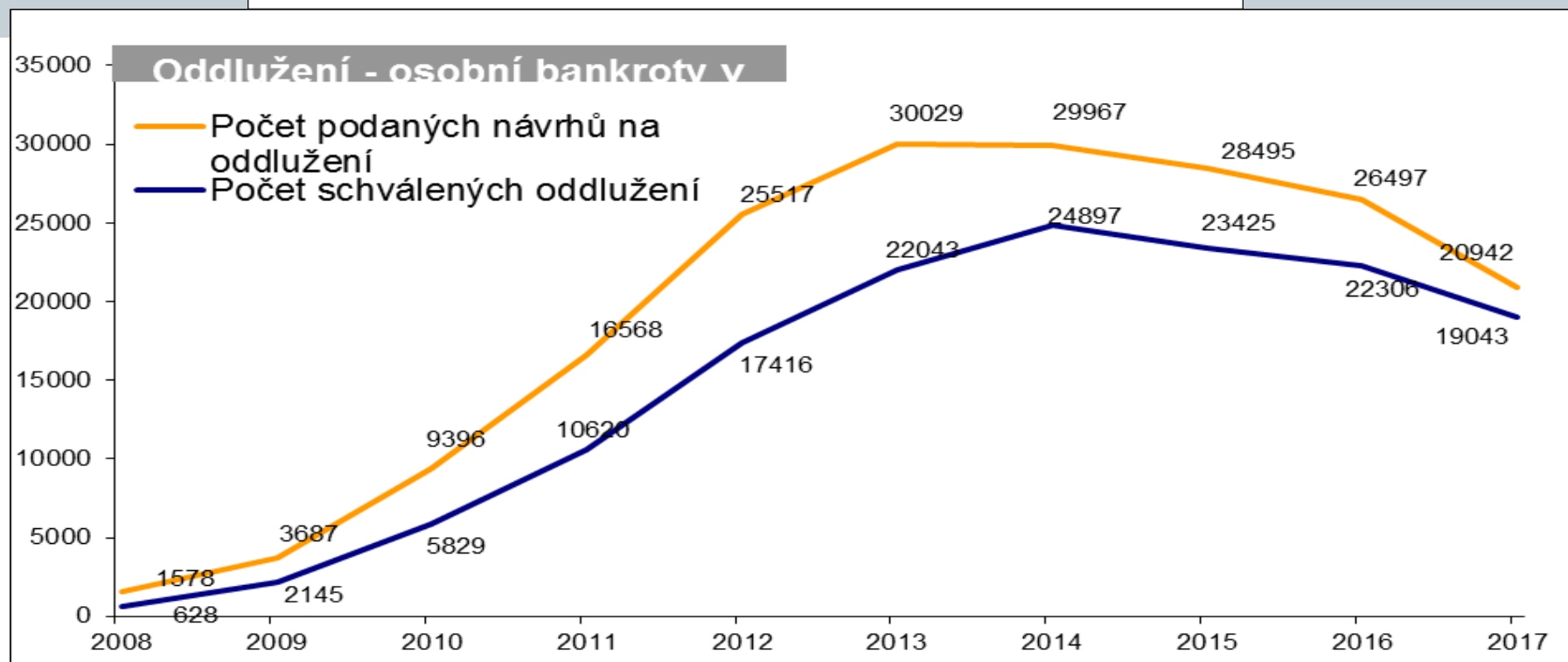
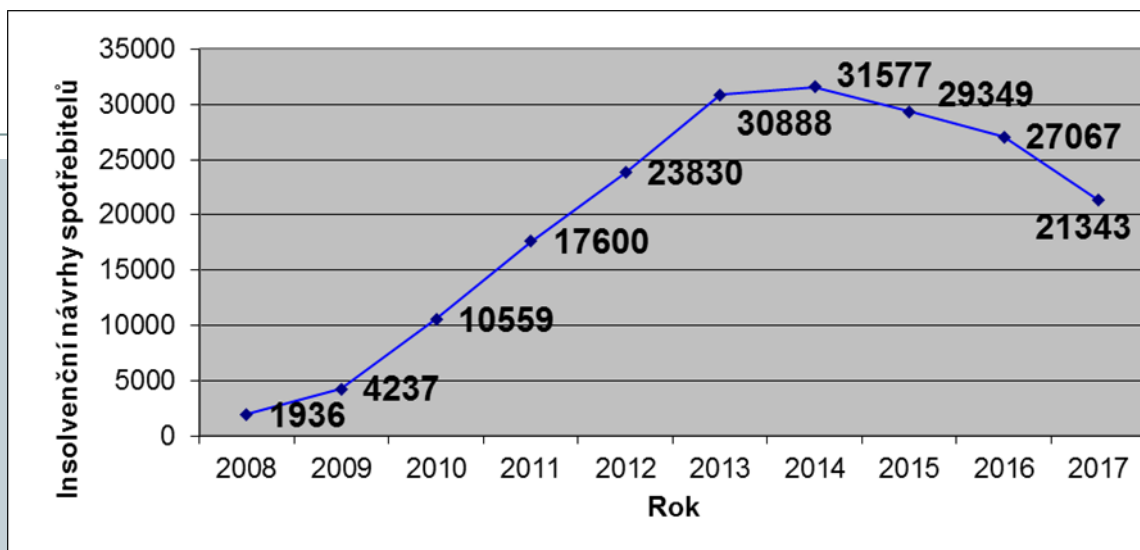
Konkurzy

Reorganizace

Osobní bankrot - odlužení

Úpadek

Typy úpadku dlužníka

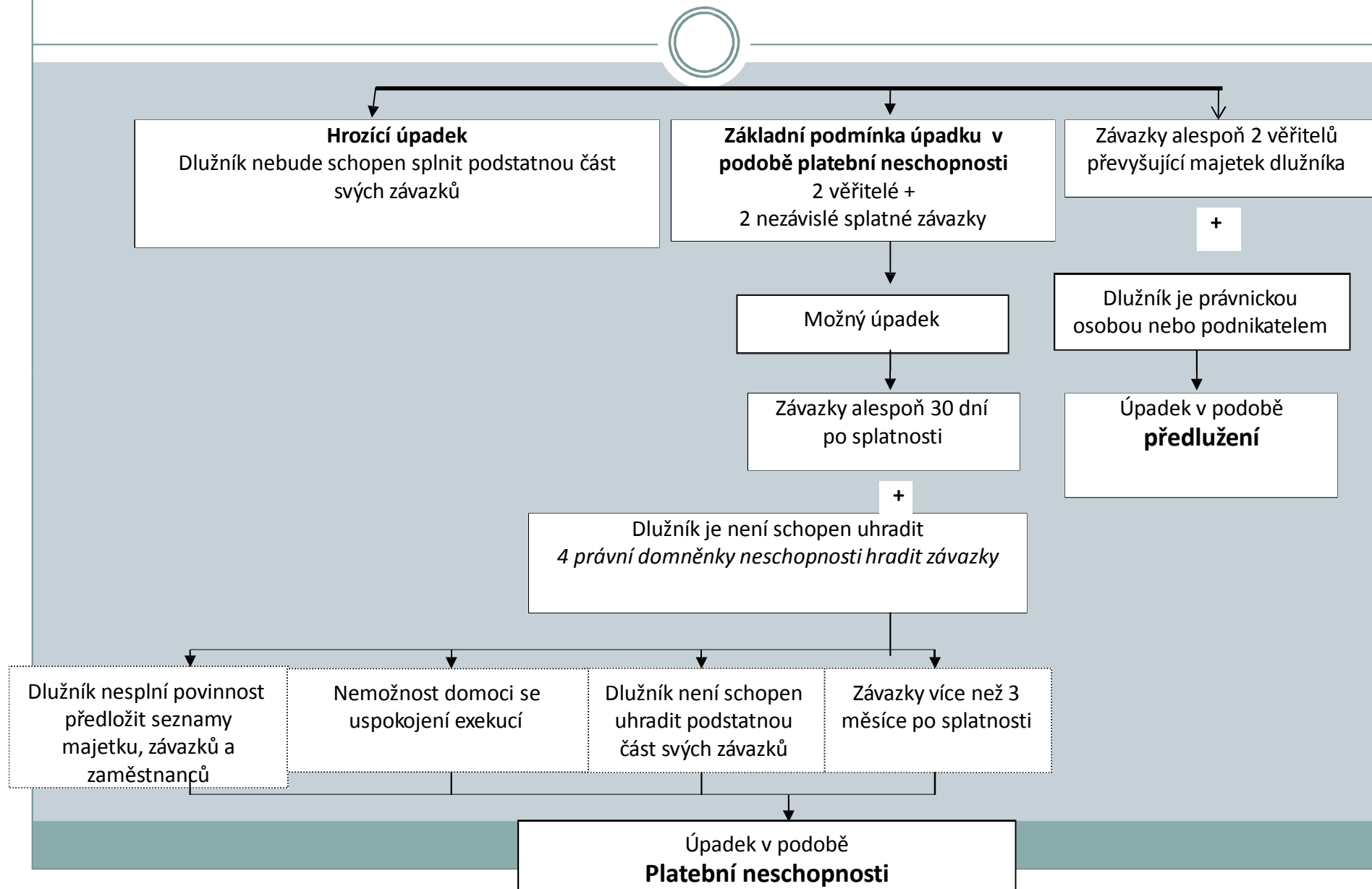
Platební neschopnost

Cash flow insolvency – dlužník není schopen hradit své peněžité závazky

Předlužení

Balance sheet insolvency G souhrn závazků dlužníka převyšuje hodnotu jeho majetku

Druhy úpadku

Obecně k insolvenčnímu řízení

Základní zásady IŘ

insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů;

věřitelé, kteří mají podle tohoto zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti;

nestanoví-li tento zákon jinak, nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce;

věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon.

Obecně k insolvenčnímu řízení

Doručování – zveřejnění v insolvenčním rejstříku

Veřejnost insolvenčního řízení – **insolvenční rejstřík**

Seznam insolvenčních dlužníků a spisů

Seznam insolvenčních správců

Fáze insolvenčního řízení

Zahájení insolvenčního řízení a jeho účinky

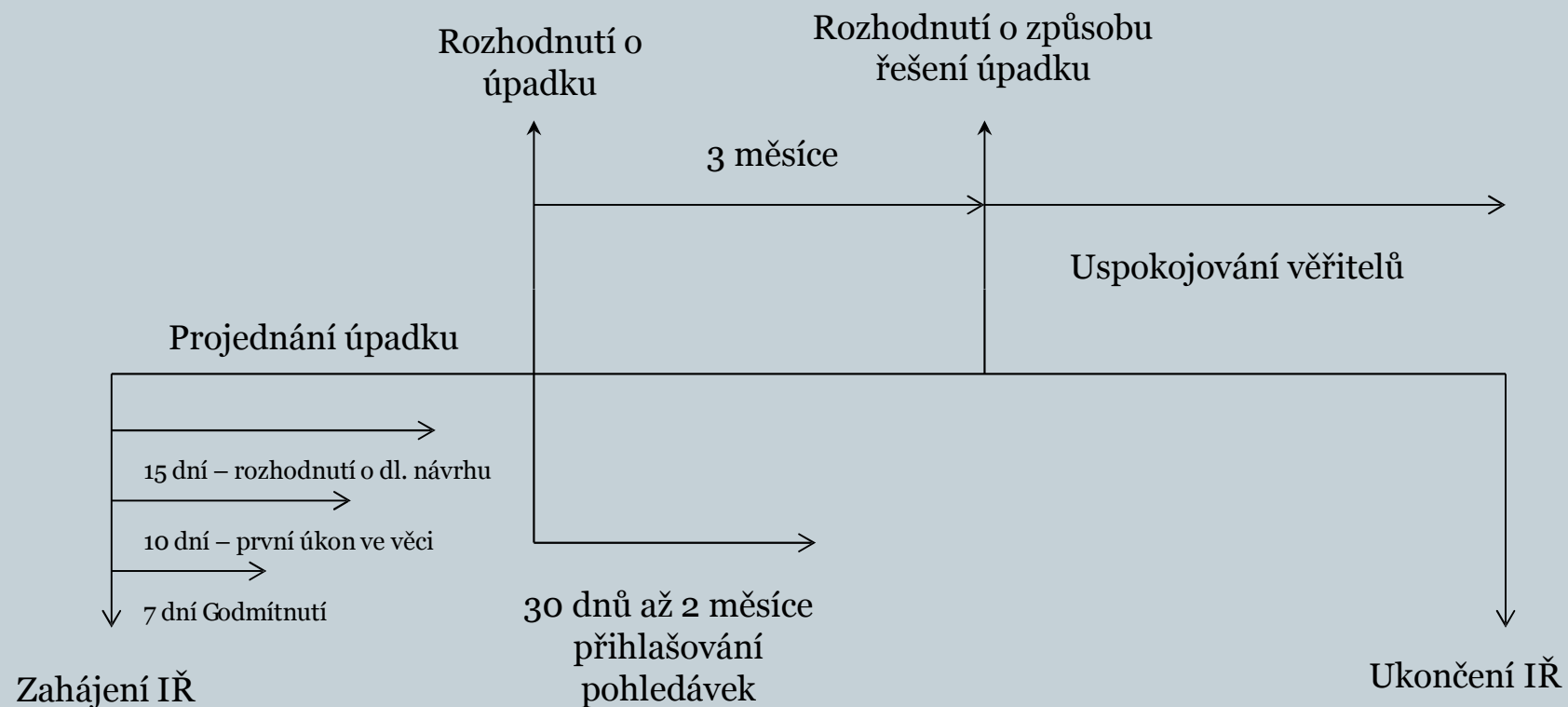
Rozhodnutí o úpadku

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku

v určitých případech spojeno s rozhodnutím o úpadku

Rozhodnutí o ukončení insolvenčního řízení

Fáze insolvenčního řízení

Zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční řízení se zahajuje **vždy na návrh**

Návrh dlužníka

Návrh věřitele

= odlišné účinky z hlediska obsahu majetkové podstaty

Obligatoční podmínky insolvenčního návrhu

Ověřený podpis

Vylíčení skutkového stavu

Připojení listin a přihlášky pohledávky v případě návrhu věřitele

Do dvou hodin od podání insolvenčního návrhu – vyhláška o zahájení insolvenčního řízení

Účinky insolvenčního řízení – **zveřejněním vyhlášky o zahájení ins. řízení v insolvenčním rejstříku** Účinky rozhodnutí v IŘ nastávají **zveřejněním v insolvenčním rejstříku** – <https://isir.justice.cz/>

Záloha na náklady insolvenčního řízení – až 50 000, GKč

Povinnost podání insolvenčního návrhu

Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou Gpodnikatelem, **je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku.**

Povinnost podat insolvenční návrh mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci

Škoda nebo jiná újma z čeho? spočívá v **rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel.**

odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu se lze zprostit, jen prokážeGi se, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat.

Šikanózní insolvenční návrh

Jestliže řízení o insolvenčním návrhu věřitele

bylo zastaveno nebo

insolvenční návrh byl odmítnut vinou insolvenčního navrhovatele, nebo

byl insolvenční návrh zamítnut

má dlužník nebo jiný dlužníkův věřitel proti insolvenčnímu navrhovateli právo na náhradu škody nebo jiné újmy, která mu vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu. Jde o odpovědnost vůči dlužníku, má se v pochybnostech za to, že insolvenční navrhovatel zastavení insolvenčního řízení nebo odmítnutí insolvenčního návrhu zavinil.

Je insolvenčním navrhovatelem právnická osoba, ručí za splnění náhrady škody nebo jiné újmy společně a nerozdílně členové jeho statutárního orgánu, ledaže prokáží, že bez zbytečného odkladu po podání insolvenčního návrhu informovali insolvenční soud o tom, že insolvenční návrh není podán důvodně, nebo o tom, že není splněn některý z dalších předpokladů stanovených zákonem pro vydání rozhodnutí o úpadku.

Prekluzní nárok Gžalobu musí dlužník podat nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí, jímž se končí řízení o insolvenčním návrhu, a jiný dlužníkův věřitel nejpozději do 3 měsíců od zveřejnění tohoto rozhodnutí v insolvenčním rejstříku.

Účinky zahájení insolvenčního řízení

pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty **nemohou být uplatněny žalobou**, lze ji uplatnit přihláškou,

právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, **lze uplatnit a nově nabýt jen za podmínek**

stanovených tímto zákonem, to platí i pro zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech, které bylo navrženo po zahájení insolvenčního řízení,

výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, **lze nařídit, nelze jej však provést.**

Lhůty k uplatnění práv, která lze uplatnit pouze přihláškou, po zahájení insolvenčního řízení, **nezačínají nebo dále neběží.**

Omezení dlužníka po zahájení IŘ

dlužník je povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, **nakládání s majetkovou podstatou** a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o **podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení.**

Peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem – obvyklá činnost

právní úkony v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, **jsou vůči věřitelům neúčinné.**

Omezení dlužníka po zahájení IŘ

Dlužníka možno omezit předběžným opatřením v nakládání s majetkovou podstatou ve větším rozsahu

Předběžným opatřením možno ustanovit předběžného správce, a to i bez návrhu

Majetková podstata

Obsah majetkové podstaty

- a) peněžní prostředky,
- b) věci movité a nemovité,
- c) podnik,
- d) soubor věcí a věci hromadné,
- e) vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů,
- f) akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění práva,
- g) obchodní podíl,
- h) dlužníkovy peněžité i nepeněžité pohledávky, včetně pohledávek podmíněných a pohledávek, které dosud nejsou splatné,
- i) dlužníkova mzda nebo plat, jeho pracovní odměna jako člena družstva a příjmy, které dlužníkovi nahrazují odměnu za práci, zejména důchod, nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, stipendia, náhrady ucházejícího výdělků, náhrady poskytované za výkon společenských funkcí, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,
- j) další práva a jiné majetkové hodnoty, mající penězi ocenitelnou hodnotu.

Majetková podstata

Insolvenční návrh dlužníka – MP ke dni zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční návrh věřitele – MP ke dni rozhodnutí o úpadku

Rozsah majetkové podstaty G 206 IZ

Z hlediska MP mají vliv

neplatné právní úkony dlužníka

Neúčinné právní úkony dlužníka

Neúčinnost právních úkonů bez přiměřeného protiplnění

Neúčinnost zvýhodňujících právních úkonů

Neúčinnost úmyslně zkracujících právních úkonů

Dispoziční oprávnění s majetkovou podstatou

Po zahájení insolvenčního řízení v zásadě dlužník

Po samostatném rozhodnutí o úpadku dlužník

Po rozhodnutí o prohlášení konkursu insolvenční správce

U reorganizace v zásadě dlužník

U oddlužení

u povoleného oddlužení dlužník

u schváleného oddlužení

Formou plnění splátkového kalendáře – dlužník

Prodejem majetkové podstaty – insolvenční správce, k majetku, který dlužník získá po r. o schv oddlužení dlužník

Započtení v insolvenčním řízení

po zahájení insolvenčního řízení je **započtení v zásadě možné**

i po rozhodnutí o úpadku je započtení přípustné, jestliže zákonné podmínky tohoto započtení byly splněny před rozhodnutím o způsobu řešení úpadku. Je vyloučeno pouze v případě, že dlužníkův věřitel

se ohledně své započitatelné pohledávky nestal přihlášeným věřitelem, nebo

získal započitatelnou pohledávku neúčinným právním úkonem, nebo

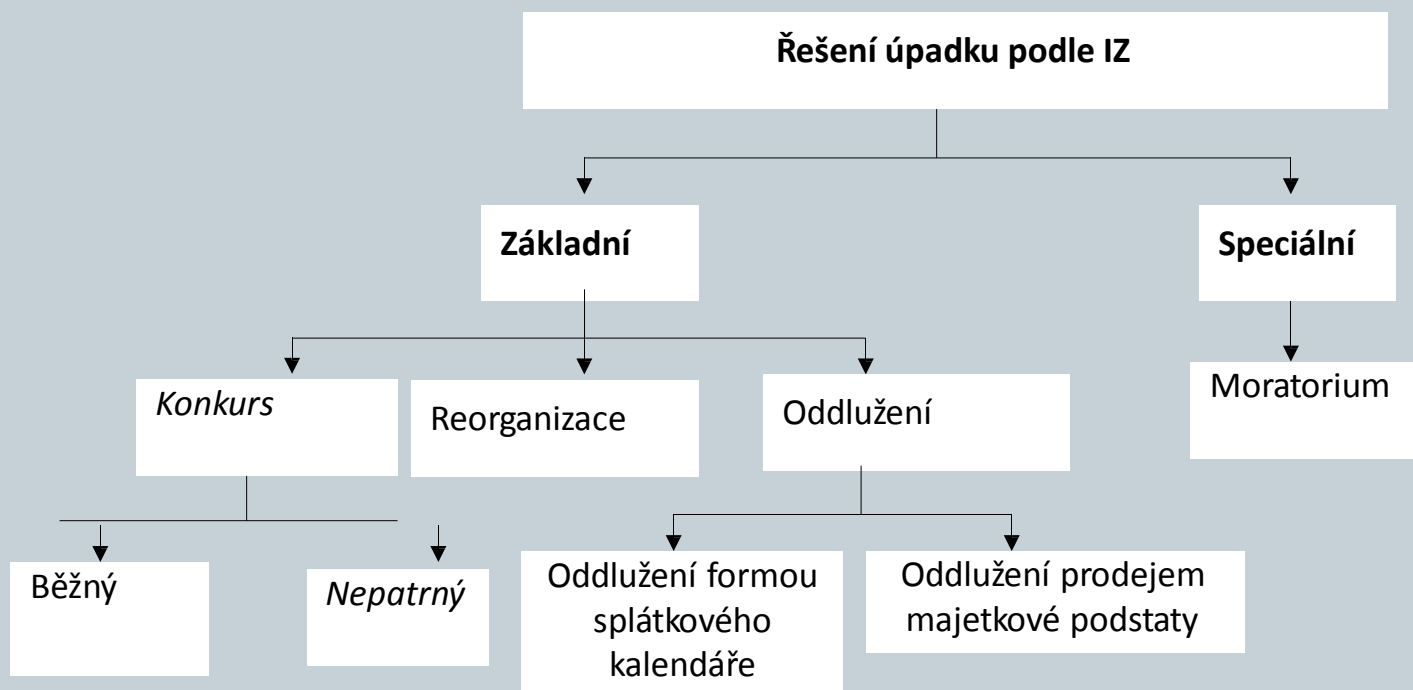
v době nabytí započitatelné pohledávky věděl o dlužníkově úpadku,

dosud neuhradil splatnou pohledávku dlužníka v rozsahu, v němž převyšuje započitatelnou pohledávku tohoto věřitele.

Rozhodování o úpadku a způsobu jeho řešení

Základní druhy řešení úpadku

Rozhodování o způsobu řešení úpadku

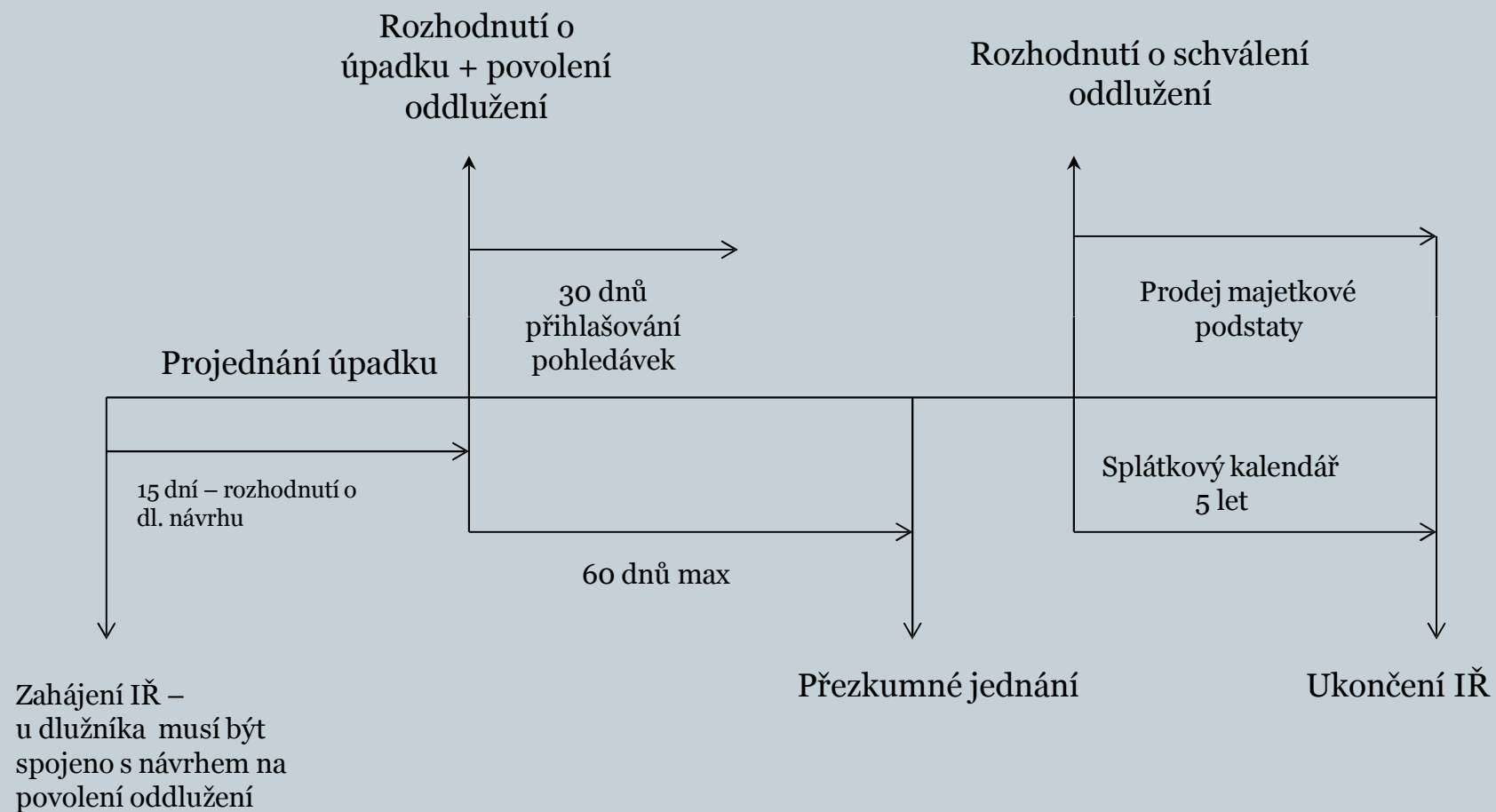
Pokud je vyloučena u dlužníka reorganizace a oddlužení, rozhodne insolvenční soud současně s úpadkem o prohlášení konkursu

Pokud dlužník podá současně s insolvenčním návrhem návrh na povolení oddlužení/reorganizace, soud zároveň rozhodně o způsobu řešení úpadku

V ostatních případech rozhodne insolvenční soud o způsobu řešení úpadku samostatně, a to do 3 měsíců od úpadku

Schůze věřitelů může hlasovat o způsobu řešení úpadku

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě oddlužení

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě **oddlužení**

Lze pouze na návrh dlužníka

V případě insolvenčního návrhu dlužníka musí být podán návrh na povolení oddlužení zároveň s insolvenčním návrhem

v případě insolvenčního návrhu věřitele lze návrh na povolení oddlužení podat nejpozději do 30 dní od doručení insolvenčního návrhu dlužníku

Fáze oddlužení

Povolení oddlužení

Schválení oddlužení

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě **oddlužení**

Základní zásady oddlužení

Forma řešení úpadku pro „spotřebitele“ – ne bez výjimky

Poctivý záměr

Separátní uspokojení zajištěných a nezajištěných věřitelů

Nezajištění věřitelé alespoň 30% G za pět let splátkovým kalendářem nebo jednorázově prodejem majetkové podstaty

Zajištění věřitelé výhradně z předmětu zajištění

Otázka společného oddlužení manželů?

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě **oddlužení**

Lze pouze na návrh dlužníka

V případě insolvenčního návrhu dlužníka musí být podán návrh na povolení oddlužení zároveň s insolvenčním návrhem

v případě insolvenčního návrhu věřitele lze návrh na povolení oddlužení podat nejpozději do 30 dní od doručení insolvenčního návrhu dlužníku

Fáze oddlužení

Povolení oddlužení

Schválení oddlužení

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě **reorganizace**

Přípustnost reorganizace

Reorganizovat lze jen podnik dlužníka

Generální podmínka

100 zaměstnanců, nebo

Obrat za předcházející období alespoň 100 mil Kč

V případě odsouhlasení reorganizačního plánu nadpoloviční většinou věřitelů se tato podmínka nepoužije

Fáze reorganizace

Povolení reorganizace

Schválení reorganizačního plánu

Skončení reorganizace

Splnění reorganizačního plánu

Přeměna reorganizace na konkurs

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě **konkursu**

likvidační řešení – ratio ultima

Účinky konkursu

Přechod dispozičních oprávnění na insolvenčního správce

Pohledávky dlužníka se zesplatňují

Přerušeni některých soudních (i jiných) řízení ohledně majetkové podstaty

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku v podobě **konkursu**

Rozvrhové usnesení

Částečné

Další rozvrh

Zrušení konkursu

ani dodatečně nebyl osvědčen úpadek

není žádného přihlášeného věřitele a ostatní nároky uspokojeny

splněním rozvrhového usnesení

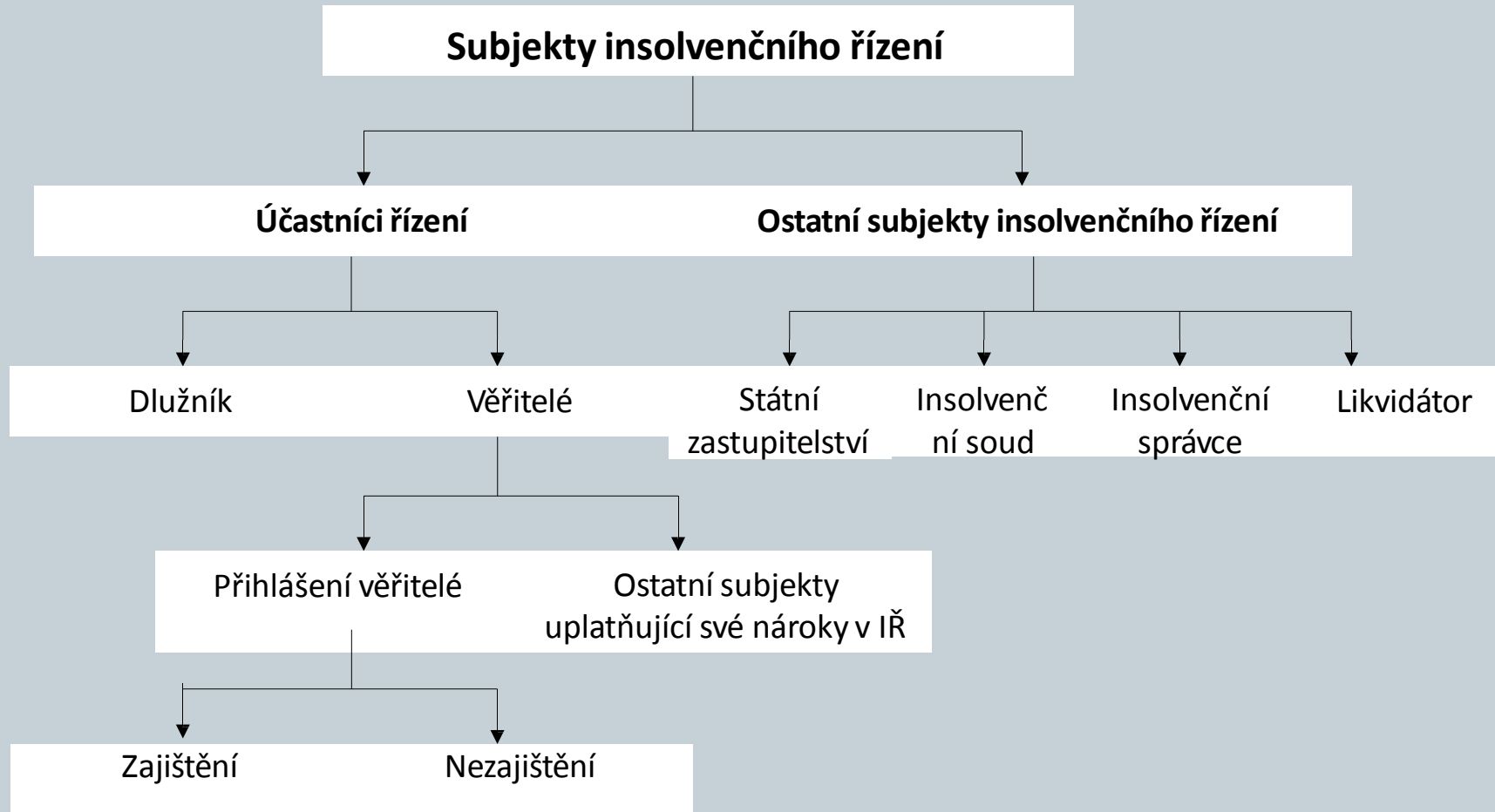
výtěžek konkursu zcela nedostačující

	KONKURZ	REORGANIZACE	ODDLUŽENÍ
URČENO KOMU	Všem	- Obrat >50 mil. Kč > 50 zaměstnanců - předjednaná, ne L	Nepodnikatelé
DOBA UKONČENÍ	5 let	RP	5 let nebo jako K
DISPOZICE MP	Insolvenční správce	D	zpeněžení IS splátky D + IS
ZBYTKY DLUHŮ	Trvají	Mohou trvat	Osvobození
SPLATNOST	Závazků	Závazků i pohledávek se vrací	Splátkový kalendář
ZAJIŠTĚNCI	91% odměna IS úročení	Zvláštní skupina, úročení	Nehlasují
ZÁRUKA SPLNĚNÍ	0	SD, R, 3.osoby	SD, R
SPRÁVCE	Aktivní, plní	Dohled	Plní , dohled
MÍRA USPOKOJENÍ	18,5%	RP	> 30 %
UKONČENÍ	Zrušení K	Vzetí na vědomí Neúspěch: K	Vzetí na vědomí Neúspěch: K

Věřitelé a jejich nároky v IŘ

Subjekty insolvenčního řízení

Pořadí věřitelů v insolvenčním řízení

Přihlášení věřitelé

Zajištění věřitelé

Zajištění zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy,

Nezajištění věřitelé

Nezajištění věřitele

Věřitelé zajištění majetkem třetí osoby

Věřitelé s podřízenými pohledávkami

Věřitelé s podmíněnými pohledávkami

Ostatní subjekty uplatňující své nároky v insolvenčním řízení

Pohledávky za majetkovou podstatou

Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou

...

Pořadí věřitelů v insolvenčním řízení

$$\mathbf{As + A = (Ls + Lg + Lj) + (Cp + Cc)}$$

A... Aktiva (assets) zatížená zajišťovacími právy

A... Aktiva (assets) prostá zajišťovacích práv

Lszajištěný seniorní dluh (secured – senior debt)

Lg.....obecný dluh (general debt)

Lj.....podřízený nebo juniorní dluh (subordinated nebo junior debt))

Cp.....prioritní akcie (preferred stock)

Cc.....kmenové akcie (common stock)

(Ls + Lg + Lj)+ (Cp + Cc) ... znázorňuje „frontu“ na majetek společnosti.

Věřitelské orgány

Schůze věřitelů

Výbor věřitelů

Prozatímní věřitelský výbor

Zástupce věřitelů

Základní pravidla pro přihlašování pohledávky

Přihlášky se podávají **dvojmo** u insolvenčního soudu na **formuláři**

Opravy přihlášených pohledávek taktéž u insolvenčního soudu

Není potřeba ověřovat podpisy

Lhůta pro podání přihlášky činí 30 až 60 dní od rozhodnutí o úpadku

v drtivé většině případů 30 dní

u oddlužení lhůta 30 dní ze zákona

Procesněprávní lhůta

K později podaným přihláškám se nepřihlíží

Lhůta pro doplnění 15 dní od doručení výzvy, pokud insolvenční správce neurčí delší

Neoprávněné přihlášení pohledávky

Bude li po přezkoumání postupem podle tohoto zákona přihlášená pohledávka zjištěna tak, že skutečná výše přihlášené pohledávky činí **méně než 50 % přihlášené částky**, k přihlášené pohledávce se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna.

Věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, může insolvenční soud **na návrh insolvenčního správce** uložit, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem přihlášení a přezkoumání pohledávky, nejvýše však o částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna; jde o incidenční spor.

odpovědnost osoby podávající přihlášku

Formy popření přihlášené pohledávky

Popření výše pohledávky

Pohledávka přihlášena v jiné výši než skutečně je

Popření pravosti pohledávky

Pohledávka nevznikla, zanikla nebo se promlčela

Popření pořadí pohledávky

Pohledávka není zajištěná nebo má jiné pořadí zajištění

Účinky popření pohledávky insolvenčním správcem

Popření nevykonatelné pohledávky

Žalobní břemeno nese věřitel, a to žalobou na určení popřené pohledávky

Popření vykonatelné pohledávky

žalobní břemeno nese insolvenční správce, a to žalobou na popření vykonatelné pohledávky

omezená možnost popření pohledávky

Insolvenční správce může za dlužníka uplatnit skutečnosti neuplatněné v předmětném řízení

Nelze žalobně napadat odlišné právní posouzení věci

Účinky popření pohledávky dlužníkem

popření pohledávky dlužníkem **nemá (obecně) vliv na její zjištění;**

jeho účinkem však vždy je, že pro pohledávku, kterou dlužník popřel co do její pravosti nebo výše, **není v rozsahu popření upravený seznam přihlášených pohledávek exekučním titulem.**

Účinky popření pohledávky věřitelem

striktně omezeno kvůli možné účelovosti

přihlášený věřitel je oprávněn písemně popřít pohledávku jiného věřitele

Popření pohledávky věřitelem musí mít stejné náležitosti jako žaloba podle občanského soudního řádu a musí z něj být patrné, zda se popírá pravost, výše nebo pořadí pohledávky.

Popření pohledávky lze učinit pouze na formuláři, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis.

K popření pohledávky přihlášeným věřitelem se přihlíží, jen obsahuje podání všechny náležitosti, a je-li doručeno insolvenčnímu soudu nejpozději 3 pracovní dny přede dnem konání přezkumného jednání o popřené pohledávce

Uspokojení věřitelů v insolvenčním řízení

Základní pravidla uspokojení pohledávek

Zajištěné pohledávky

Uspokojují se do 100% pohledávky v závislosti na svém pořadí zajištění

Neuspokojená část pohledávky se uspokojí jako nezajištěná x toto neplatí při oddlužení formou plnění splátkového kalendáře

Pohledávky za MP a na pohledávky jim na roveň postavené

Uspokojují se neformálně u insolvenčního správce

Pokud majetek nedostačující, taktéž stanoveno pořadí uspokojení

Nezajištěné pohledávky

Uspokojují se proporcionálně v konkursu

V reorganizaci podle reorganizačního plánu

V oddlužení min 30% splátkovým kalendářem

Odměna insolvenčního správce při uspokojování pohledávek

Odměna ze zajištěné pohledávky

Vždy 2% ze zpeněžení zajištění

Odměna ze zapodstatované pohledávky

Dobrý pocit ☺

Odměna v oddlužení splátkovým kalendářem

750 Kč a 150 Kč náklady plus DPH v zákonné výši

Odměna v konkursu a oddlužení prodejem MP

15% z výtěžku a méně určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele, minimálně však 45 000, GKč

Odměna v reorganizaci

Určena podle průměrného měsíčního obratu dlužníka, min však 83 000 Kč měsíčně (lze i snížit)

Děkuji za pozornost

